

FIZIKA FANINI O'QITISHDA INTERFAOL METODLARDAN
FOYDALANISH

Kurazova Botako'z Tolibaevna

*Qoraqolpog'iston Respublikasi, Nukus shahri I.Yusupov nomidagi
ijod maktabi Fizika fani 1-toifali o'qituvchisi*

<https://doi.org/10.5281/zenodo.10075678>

Annotatsiya: Ushbu maqolada umumta'lim maktablarida fizika fanini o'qitishda innovatsion va interfaol usullardan foydalanish haqida bayon etilgan.

Kalit so'zlari: pedagogik texnologiyalar, interfaol metodlar, davra suhbat texnologiyasi.

O'sib kelayotgan o'g'il-qizlarimizning har tomonlama barkamol avlod bo'lib, hayotga kirib kelishlarini ta'minlash jamiyat oldidagi eng ulug' maqsadlardandir. Bugungi tezkor davr o'quvchilardan mukammal bilim olishni talab etmoqda.

Bugungi kun fizika o'qituvchisi oldida turgan dolzarb muammolardan biri ta'limning zamonaviy texnologiyalarini loyihalash va uni o'qitish amaliyotida qo'llashdir. Fizika o'qituvchisi o'quvchilarga fizika fanidan zaruriy bilimlarni beribgina qolmay, ularda fanga nisbatan qiziqish uyg'ota olishlari kerakki, natijada bu sohada yaxshi mutaxassis, yetuk kadrlar yetishib chiqishiga erishilsin. O'qituvchi o'tgan har bir dars boshqa darsdan farq qilishi, bugungi o'tiladigan dars kechagisiga nisbatan mukammal bo'lishi kerak.

Darsni yangi pedagogik texnologiyalar

— axborot vositalaridan foydalanib;

— ko'rgazmali qurollari yordamida;

— interfaol metodlarni qo'llash orqali va h.k.lardan foydalanib tashkil etsak, bu dars o'quvchi ongiga yaxshi yetib boradi va xotirasidan joy oladi. O'quvchining ilmiy dunyoqarashi kengayib, bilim darajasi ortadi.

Fizika fan sifatida o'tilgan vaqtdan boshlab fanning ma'lumotlar bazasi ko'payib 384 katta hajmi tashkil etmoqda va u yuqori tezlikda yil sayin boyib boryapti. Shu sababdan fizikani o'tish jarayonida faqat zaruriy axborotlarnigina tanlab olish va o'quvchining o'zlashtirish qobiliyatlariga mos holda ma'lumotlar hajmini miqdoriy o'lchamga keltirish zarur.

Davra suhbat texnologiyasi— aylana stol atrofida berilgan muammo yoki savollar yuzasidan ta'lim oluvchilar tomonidan o'z fikr-mulohazalarini bildirish orqali olib boriladigan o'qitish metodidir.

Davra suhbat metodi qo'llanilganda stol-stullarni doira shaklida joylashtirish kerak. Bu har bir ta'lim oluvchining bir-biri bilan —ko'z aloqasini o'rnatib turishga yordam beradi. Davra suhbatining og'zaki va yozma shakllari mavjuddir.

Yangi mavzu bayoni tugatilgach, mavzuni mustahkamlashda —davra suhbatil texnologiyasi qo'llaniladi. Texnologiya quyidagi bosqichlarda olib boriladi: 1.O'qituvchi o'quvchilarni mashg'ulotni o'tkazish tartibi bilan tanishtiradi.

2. Har bir o'quvchiga yangi mavzuga oid o'z savolini yozish uchun varaqalar tarqatiladi.
3. O'quvchilarga savol yozish uchun vaqt belgilanadi.
4. Har bir o'quvchi yozgan savolini o'zining chap tomonidagi o'quvchiga uzatadi va unga yon tomondagi o'quvchi bu savolga javob yozadi.

Masalan, 1 -o'quvchi: Nyutonning 1 -qonunini ta'riflang.

2-o'quvchi: Inersiya so'zining ma'nosi nima?

3-o'quvchi: Massa va tezlanish orasida qanday bog'lanish bor? va h.k. shunday savollar yon tomondagi o'quvchiga uzatiladi.

Natijada o'quvchilarning faolligi oshadi va bir-birlarining savollariga javob izlashga shoshiladilar, javob topadilar va javobni og'zaki aytadilar. Javobning to'g'riligini savol tuzgan o'quvchi o'qituvchi ishtirokida baholaydi. Ushbu metod orqali ta'lim oluvchilar berilgan mavzu bo'yicha o'zlarining bilimlarini qisqa va aniq ifoda etadilar. Bundan tashqari metod orqali ta'lim oluvchilarni muayyan mavzu bo'yicha baholash imkoniyati yaratiladi. Bunda o'quvchilar o'zlari bergan savollariga guruhdoshlari tomonidan aytilgan javobga 385 baho beradilar va aniq savolga aniq javob berishga o'rganadilar.

Dars yakunida o'qituvchi o'z fikr-mulohazalarini bildiradi. Ilg'or va faol o'quvchilar rag'batlantiriladi. Masalalar yechishdagi yutuq va kamchiliklar o'qituvchi tomonidan aytib o'tiladi. Bunday usul qo'llanilganda quyidagi natijalarga erishish mumkin:

1. Qisqa vaqt davomida ko'proq materialni o'zlashtirish;
2. Bir xil masalani turli guruhlarda yechganda masalaning turli xil usuldagi yechimini topish;
3. O'quvchilar guruh bo'lib ishlaganda o'zaro hamkorlik, bir-birining fikrini tinglash va xulosalar chiqarish, o'z fikrini o'rtoqlariga erkin ayta olishi va shu bilan birgalikda sog'lom raqobat yuzaga kelib har bir o'quvchi yuqori baho olish imkoniyatiga ega bo'ladi.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Q.To'rayev. "Olam yog'dusi yoxud qiziqarli fizika", A.Navoiy nomidagi O'zbekiston milliy kutubxonasi nashriyoti. Toshkent, 2009
2. M.Jo'rayev. "Fizikani o'qitish metodikasi", Toshkent. «Abu matbuot-konsalt», 2015